

ISSN 2521-1366 (Online), ISSN 2415-802X (Print)

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

***Альманах
наукового товариства «Афіна»
кафедри культурології та музеєзнавства***

Випуск 21

Засновано у 2003 році

Рівне – 2021

ББК 71.0

А 43

УДК 008:168.522

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альманах наукового товариства «Афіна» кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства. Вип. 21 / За ред. проф. В. Г. Виткалова. Рівне : РДГУ, 2021. 126 с.

Головний редактор:

Виткалов С.В. – доктор культурології, професор, професор кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ

Редакційна колегія:

Чміль Г.П. – доктор філософських наук, професор, дійсний член (академік) Національної академії мистецтв України, директор Інституту культурології Національної академії мистецтв України (голова редколегії)

Виткалов В.Г. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ (заступник головного редактора, відповідальний секретар)

Випих-Гавронська А. – доктор мистецтвознавства (габілітований), професор, проректор відділу розвитку Академії ім. Я. Длугоша (Польща)

Петрова І.В. – доктор культурології, професор, завідувач кафедри івент-менеджменту та індустрії дозвілля, Київський національний університет культури і мистецтв

Єфіменко А.Г. – доктор мистецтвознавства, професор Українського Вільного університету (Мюнхен, Німеччина)

Пелех Ю.В. – доктор педагогічних наук, професор, проректор із науково-педагогічної та навчально-методичної роботи РДГУ

Потапчук Т.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри пісенно-хорової практики та постановки голосу РДГУ

Круль П.Ф. – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри теорії та історії виконавського мистецтва ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника»

Кушнарєнко Н.М. – доктор педагогічних наук, професор, проректор із наукової роботи ХДАК

Постоловський Р.М. – кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ

Сабадаш Ю.С. – доктор культурології, професор, завідувачка кафедри культурології та інформаційної діяльності Маріупольського державного університету

Стоколос Н.Г. – доктор історичних наук, професор, завідувачка кафедри релігієзнавства і теології Національного університету «Острозька академія»

Швецова-Водка Г.М. – доктор історичних наук, професор, професор кафедри документальних комунікацій та бібліотечної справи РДГУ

Яремко-Супрун Н.О. – доктор мистецтвознавства, професор кафедри музичного фольклору РДГУ

Рецензент:

Гончарова О.М. – доктор культурології, професор, професор кафедри музеєзнавства і пам'яткознавства Київського національного університету культури і мистецтв

Науковий редактор і упорядник випуску – **проф. Виткалов В.Г.**

Видання зареєстровано ISSN International Centre (Paris, FRANCE): ISSN 2521-1366 (Online), ISSN 2415-802X (Print)

Видання індексується: Index Copernicus (Польща), Google Scholar, Cosmos (США) та Research Gate, Research Bible (Німеччина); СЕЕОЛ; Cite factor; European Reference Index for the Humanities (ERIH), Збірник поданий на порталі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського в інформаційному ресурсі «Наукова періодика України».

Редакція не завжди поділяє точку зору автора. За точність наведених цитат, імен, прізвищ, дат відповідальність несуть автори.

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 8 від 26 травня 2022 р.)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р. Зареєстровано Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.

**THE STATE OF CULTURAL LIFE OF THE DNIPROPETROVSK REGION IN THE DIMENSIONS OF
NEW PARADIGMS****Romanenko Kateryna** – applicant for a first (bachelor's) degree 034 «Culturology»,
Rivne State University for the Humanities, Rivne

The stages of cultural development in Dnipropetrovsk region are studied, which give an idea of the systemic connection of all cultural components - ethnography, material culture, scientific knowledge and, most importantly, the state of development of cultural infrastructure in the region. Modernity requires the latest approaches in organizing and conducting events aimed at developing the creative potential of folk and professional art of Dnipropetrovsk region and the country as a whole.

The new millennium has encouraged young people to enter a dynamic world that sets its own conditions for the development of personality as part of a cultural phenomenon.

The cultural space of Dnipropetrovsk region is a competitive, flexible and mobile space for the development of art in the region. It should be noted that the current stage of development of society is also characterized by the fact that the very essence of the dissemination of information is changing, because, visualization displaces verbal communication.

Key words: art, culture, cultural development, cultural phenomenon, cultural revival, creative potential, infrastructure.

UDC 411.11.22

UKRAINIAN KOBZAR AS A CULTURAL PHENOMENON OF THE XX CENTURY**THE STATE OF CULTURAL LIFE OF THE DNIPROPETROVSK REGION IN THE DIMENSIONS OF
NEW PARADIGMS****Romanenko Kateryna** – applicant for a first (bachelor's) degree 034 «Culturology»,
Rivne State University for the Humanities, Rivne

The stages of cultural development in Dnipropetrovsk region are studied, which give an idea of the systemic connection of all cultural components – ethnography, material culture, scientific knowledge and, most importantly, the state of development of cultural infrastructure in the region. Modernity requires the latest approaches in organizing and conducting events aimed at developing the creative potential of folk and professional art of Dnipropetrovsk region and the country as a whole.

The new millennium has encouraged young people to enter a dynamic world that sets its own conditions for the development of personality as part of a cultural phenomenon.

The cultural space of Dnipropetrovsk region is a competitive, flexible and mobile space for the development of art in the region. It should be noted that the current stage of development of society is also characterized by the fact that the very essence of the dissemination of information is changing, because, visualization displaces verbal communication.

Actuality of theme. Analysis of the problem of preservation and development of the existing network of cultural institutions within the Dnipropetrovsk region, the way to provide them with modern material and technical base, ways to promote the activities of creative unions of the Dnipropetrovsk region. The current state of development of Ukrainian society involves focusing on the regional space, as the latter is an important segment of the concentration of various initiatives, including cultural, which reproduce the spiritual life of the people. After all, it is in the regions that many artistic groups of both professional and amateur (amateur) creativity are concentrated; The region is also interesting in the context of the functioning of various forms of art education, because it is there, in the regions, that folk instruments are preferred and the region's music schools demonstrate this to the greatest extent. And this list can go on and on.

Let's try to demonstrate this on the example of one of the powerful regions, which has always been Dnipropetrovsk region, whose organizational and cultural potential in the second half of the XX – first XX years of the XXI century. demonstrates this to the fullest. Especially today, in the conditions of the war imposed by Russia on Ukraine.

Key words: art, culture, cultural development, cultural phenomenon, cultural revival, creative potential, infrastructure.

Надійшла до редакції 2.05.2022 р

УДК 477.3.25

МУЗЕЙНА СПРАВА НА РІВНЕНЩИНІ : ДЕЯКІ СТОРІНКИ ІСТОРІЇ**Глинянчук Інна Володимирівна** – здобувачка вищої освіти I (бакалаврського) рівня
спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство»,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне
<https://orcid.org/0000-0002-4196-8275>
inna16.04.01@gmail.com

Виявлено стан розвитку музейної справи на Рівненщині. Наведено огляд публікацій, у яких досліджено процес становлення та розвитку музейної справи. Охарактеризовано сутність музейної справи як об'єкту наукових досліджень, розглянуто напрями її розвитку та проблемні питання. Наголошено, що музеї Рівненщини

являють сьогодні помітний культурний потенціал, що використовується у туристичній практиці. Разом із цим музейна справа краю ще не повністю сформувалась як окрема наука. Висвітлено роль барона Теодора фон Штайнгеля у заснуванні музейної справи на Рівненщині.

Ключові слова: музеєзнавство, музейна справа, історико-культурна спадщина, музеї Рівненщини, рівненське історичне музеєзнавство.

Постановка проблеми. У культурному житті будь-якого цивілізованого суспільства величезна роль належить музеям. Цей культурний інститут створений людством для збереження, актуалізації та передачі наступним поколінням найціннішої частини природної та культурної спадщини. Музеї – уособлення спадкоємності, зв'язку поколінь, єдності історичного процесу, скарбниця досвіду та мудрості людей, що жили і живуть на землі, історія їх пошуків, помилок та відкриттів.

В Україні ведеться активна робота з посилення інтеграційної ролі музеїв у світовий культурний простір. Приділяється значна увага культурній політиці країни, в якій, поряд з іншими важливими питаннями, значну увагу приділяють музейній справі, що дає змогу створити ґрунтовну основу для подальшого вдосконалення музеєзнавства як одного з інститутів науки, освіти, комунікації, культурної інформації та творчих інновацій.

Оскільки музей є багатофункціональним закладом, то і його наукові дослідження мають комплексний та різнобічний характер. Тож у сфері музейної діяльності слід розрізняти дослідження та, власне, наукову діяльність. У зв'язку з цим важливо проаналізувати історію музейної справи, виявити протиріччя та проблеми, щоб з урахуванням наявного досвіду виявити перспективи подальшого розвитку.

Музейна справа на Рівненщині, як відомо, має тривалу історію та вагомий історичний доробок. Саме рівненські музеї XIX – початку XX ст. відіграли помітну роль у становленні й розвитку багатьох напрямів наукових досліджень щодо музейної справи в Україні. Тому можна стверджувати, що актуальність дослідження зумовлена сучасними тенденціями в діяльності музейних закладів Рівненщини, що визначаються потребами суспільства.

Останні дослідження та публікації. Неоціненним є внесок у вивчення історії Рівненщини представників історичної школи В. Антоновича. Висвітлені окремі проблеми давньої історії Волині М. Грушевським. Культуру та побут населення Волині досліджував М. Чубинський.

У вивченні сучасного музейництва Рівненщини вартісними є наукові доробки таких науковців, як О. Булига, О. Прищеп, В. Луц, Г. Данильчук, Л. Леонова, Л. Шлапак, Г. Бухало, Л. Грабинська, Л. Хмелярська, М. Рутинський, О. Стецюк та ін. Варто також зазначити, що працівники музеїв Рівненщини є авторами наукових досліджень, що доповнюють і розширюють давню й сучасну історію та культуру краю.

У даній роботі використано окремі зразки джерельної бази, взяті з архівів ДАРО (м. Рівне) і ДАВО (Луцьк), у матеріалах яких зберегіється чимало інформації, на підставі якої можна розглянути обрану проблему максимально повно. Однак це питання продовжує актуалізуватися й надалі у зв'язку зі змінами соціокультурної ситуації в країні та регіонах, зміною культурних пріоритетів, що й зумовляє актуальність подальшого наукового пошуку.

Мета статті: довести, що рівненське історичне музеєзнавство пройшло тривалий та тернистий шлях свого становлення і розвитку, відображаючи, крізь призму дослідження свого регіону, всі події й трагічні сторінки життя народу, зазнаючи цензурних утисків, а його діячі – переслідувань і репресій від політичних режимів, що панували упродовж років.

Виклад матеріалу дослідження. Музейна діяльність здійснюється, як відомо, з метою забезпечення загальнодоступності культурних цінностей вітчизняної та світової культури, використання їх для естетичного виховання та культурного розвитку громадян, а також розширення потенціалу цієї галузі.

Музейна справа – досить важлива сфера культури, охопити яку під силу лише сукупності спеціальних сфер знання. Науковці намагаються осмислити суть музею, ставлять перед собою завдання зрозуміти, що ж являє основу цього явища, чому з кожним роком зростає інтерес до нього, що змушує людину створювати експозицію і відвідувати її [5; 169].

Місія музею – громадське призначення музею як соціального інституту щодо збереження та популяризації матеріальної та нематеріальної культурної спадщини, національних культурних традицій, зокрема й традицій народних художніх ремесел, етнокультурного та природного середовища. У свою чергу, музей – це складний організм, що функціонує як система взаємодії та взаємообумовленості різних сфер. Якісна та ефективна робота музею залежить від успішного розвитку всіх напрямів його діяльності. До основних напрямів цієї діяльності належить фондова, експозиційна, культурно-освітня.

Зіставляючи погляди сучасних науковців і деякі власні роздуми, в цій роботі спробуємо осмислити музейну справу як комплекс суспільної діяльності, що охоплює практичну роботу як окремих музеїв, так і всієї музейної мережі, питання музейної політики й законодавства, науково-

методичного і матеріально-технічного забезпечення, керівництва, підготовки та перепідготовки кадрів, міжнародних культурних зв'язків тощо.

Становлення музейної справи почалося в 30-ті роки, коли повсюдно стали створюватися з поспіхом підібраного матеріалу краєзнавчі музеї. Подібні музеї могли бути на утриманні як місцевого, так і державного бюджету. Згідно з типовим Положенням про місцеві музеї обласного, районного масштабу вони були науково-дослідними установами, що ставлять за мету вивчення краю в його історичному розвитку [3; 234].

Відповідно до своїх завдань музеї повинні були здійснювати:

1. збирання колекцій та окремих предметів, зокрема й друкованої літератури, що стосуються їхньої програми:

2. зберігання зібраних матеріалів, що відповідають вимогам наукової та музейної техніки;

3. дослідження зібраних матеріалів, а також наукову розробку окремих питань, пов'язаних із вивченням історії краю;

4. освітню роботу, спрямовану на підняття господарського та культурно-освітнього будівництва;

5. експозицію музейних матеріалів, засновану на науковій роботі музею та пристосовану до найкращого здійснення освітньої роботи.

Однак не всі музеї суворо дотримувалися позначених у положенні завдань і допускали значні витрати через брак фахового досвіду як з боку місцевої адміністрації, так і керівництва музеїв. Чимало музеїв мали типові труднощі, пов'язані з недостатнім фінансуванням, слабкою організаційною структурою, а надто ті, що знаходилися на місцевому бюджеті. На якість роботи впливала й незабезпеченість належними приміщеннями, кваліфікованими кадрами, відсутністю методичної допомоги та ін. Але будь-які труднощі долалися ентузіазмом як самих організаторів, так і виконавців. Завдяки активності музеїв, як одного з видів культурно-освітніх установ в період так званого соціалістичного будівництва, вдалося багато в чому змінити свідомість радянського суспільства, побудувати світ нових реалій, цінностей та стереотипів.

На початку 20-х рр. ХХ ст., після завершення війни та переходу до мирного будівництва, перед музейними установами України постала проблема розробки наукової концепції їх діяльності. Як всебічне обґрунтування цілей і завдань створення, функціонування та розвитку музею, а також способів та засобів їх реалізації, наукова концепція вимагала фундаментальних знань із музейної справи, практичного досвіду роботи в музеї. Музейні осередки цього періоду здебільшого виникали без заздалегідь розроблених та обґрунтованих програм [7; 11], відтак і результат їх діяльності був не високим.

Особливістю музейництва Рівненщини 1920-х рр. є створення широкої мережі сільських та районних музеїв, які розгортали дослідницьку діяльність переважно у галузі етнографії, маючи чимало позаштатних кореспондентів для цього. Музейну справу на Рівненщині заснував, як відомо, барон Теодор фон Штайнгель.

Перший музей у м. Рівне відкритий 1906 р. і створений бароном Ф. Штангелем у с. Городок (8 км на захід від міста). Штейнгель Федір Рудольфович (Теодор фон Штайнгайль) – громадсько-політичний і державний діяч Російської імперії, Української Народної Республіки, Української держави, дипломат та меценат. Він надзвичайно активно цікавився історією та навколишнім світом, що і стало причиною його бажання створити осередок історії, культурної спадщини, тобто, музей.

Перший музей, створений саме за його ініціативи, мав 4 відділи: археологічний, етнографічний, нумізматичний та природничий. Під час Першої світової війни музей був пограбований. Багато унікальних експонатів зникли безслідно. У 20-х роках ХХ ст. місцевий музей природи вдалося відродити. За даними джерел, подібні установи були лише у Варшаві, Львові та Кракові [10; 187].

У 1936 р. у Рівному відкрито й економічний музей. Ініціатором його створення стала промислово-торгова Палата в Любліні. Ідею підтримали міська влада та деякі промислові підприємства. У музейній експозиції були представлені матеріали, що відображали господарське життя Волині та експонувалися нечисленні, віднайдені експонати з попереднього музею. На базі цього музею в лютому 1940 р. створено історичний краєзнавчий музей, але і йому не пощастило (як і першому музею) – під час Другої світової війни всі експонати були вивезені до Німеччини.

Рівненський історико-краєзнавчий музей (згодом – Рівненський обласний краєзнавчий музей) мав відділи природи, історії, антирелігійної пропаганди. За штатним розписом, як свідчать архівні джерела, у ньому працювало 6 співробітників: директор, науковий працівник, екскурсовод, бухгалтер-секретар, прибиральниця і сторож. Пізніше в штаті з'явився художник. Першим директором Рівненського музею з 21 лютого по 9 вересня 1940 р. був І.Дубовський [6; 104]. Тобто, виходячи з запропонованого штатного розпису, сподіватися на помітну науково-дослідну чи будь-яку іншу професійну діяльність було марно.

Традиційно початок існування сучасного музею пов'язують із постановою бюро Рівненського обкому партії від 3 лютого 1940 р. інколи доповнюючи, що основою новоствореної установи постали раніше існуючі музеї, зокрема музей господарства Волині. В багатьох популярних публікаціях вказувалось про наявність цінної колекції експонатів, якою начебто володів музей напередодні Другої світової війни і яка безслідно зникла у вирі війни [2; 16].

Варто також згадати Рівненський краєзнавчий музей 1940 – початку 1960-х рр. Надходження цінних мистецьких творів до музею в той час – скоріше випадковість, ніж цілеспрямована збиральницька робота. Так, у музей потрапили такі твори мистецтва, як картина Юзефа Меціни Кжеша «Битва під Оршею» (1884 р.), мармурові скульптури другої пол. XIX ст. Т. О. Сосновського, портрети з родинного маєтку Дуніних-Карвіцьких у Мізочі, графіка Г. Пеєра і Н. Орди з краєвидами палацово-паркових ансамблів Волині тощо [1; 9]. Вже ці пам'ятки висували його колекцію у ряд помітних культурних зібрань. Ситуація потроху почала змінюватись лише наприкінці 1960-х років, коли на роботу до музею почали приймати працівників із фаховою освітою.

Тож занепад музейної галузі в УРСР, особливо краєзнавчих музеїв, був зумовлений багатьма причинами. Зокрема, на музеї радянська влада дивилась виключно як на ідеологічну установу, покликану займатися вихованням населення у дусі марксистсько-ленінського світогляду і радянського патріотизму.

У 1980–1990-х роках у музей Рівненщини почали надходити твори живопису і графіки рівненських художників, поступово розширюючи його фонди. Ці митці, що оселилися в Рівному в повоєнний час, стали свідками його бурхливого розвитку. Тому не дивно, що Рівне другої пол. XX ст. найшло своє яскраве відображення в їхній творчості [4; 29].

Період інтенсивної розбудови м. Рівного, в першу чергу, пов'язаний з реконструкцією центру міста та будівництвом театру, найкраще втіленов живописних творах І. Кузнецова – талановитого живописця і музиканта.

Продовжуючи розгляд даного питання, підкреслимо, що Рівненщині належать також видатні пам'ятки середньовічного культового будівництва України, зокрема Богоявленська церква в Острозі та Троїцька церква в Межирічі-Острозькому. В архітектурі цих церков органічно поєднані давньоруські (тридільні, триверхі будівлі) та готичні будівельні традиції (вертикально видовжені пропорції, барабани куполів, готичні віконні прорізи та білокам'яне оздоблення).

Серед іншого, Рівненщина подарувала світу Пересопницьке Євангеліє, першу східнослов'янську академію в Острозі, Острозьку друкарню та Острозьку Біблію. Пересопницьке Євангеліє вважають ще й шедевром та вершиною розвитку української книжкової мініатюри. Найбільшу цінність у художньому оформленні книги являють чотири мініатюри із зображеннями євангелістів у пишному ренесансному рослинному обрамленні. Надзвичайно насичені та багаті за колоритом мініатюри демонструють проникнення ренесансних рис (об'єм, простір, архітектурне та природне тло) в український живопис. Мініатюри Пересопницького Євангелія стали зразком для наслідування для всіх українських рукописів доби [9; 138].

Рідкісні зразки іконографії, збережені до нашого часу, свідчать про високий рівень майстерності на території області вже у давнину. Пам'ятки іконопису Рівненщини належать до волинської іконописної школи. Відзначимо, що в Рівненському обласному краєзнавчому музеї зберігається одна з найдавніших українських ікон, написана в XIII ст. – Богородиця Одигітрія з с. Дорогобужа. На Рівненщині завжди розвивалося гончарство, ткацтво, художнє вишивання, різьблення по дереву. Вироби ужиткового мистецтва, формували художній смак населення, в поколіннях передавали майстерність ремесел, підносили й розвивали найтипівіші особливості мистецтва поліського краю.

В останні десятиліття у музеях Рівненщини активно розвиваються інформаційні технології, пов'язані з вирішенням проблем управління; це також знаходить застосування і у музейній практиці. Звертаючись до музейної справи Рівненщини, можна сказати, що нині гострою проблемою музеїв є відсутність експозиційних площ на протипагу найбагатшим фондовим зібранням, що зберігаються в запасниках і є недоступними [8; 11].

Старі міські музеї Рівненщини, що займають приміщення колишніх особняків і мають велике історико-культурне значення, знаходяться в аварійному стані та вимагають ґрунтового ремонту, який катастрофічно затягується бюрократичними процесами. Враховуючи дане положення, досить складно говорити й про розробку та впровадження нових методик і практик; швидше за все йдеться про те, щоб спрямувати всі сили співробітників на збереження безцінних колекцій, відкладаючи другорядні завдання майбутнім покоління працівників.

Отже, музеї Рівненщини – помітна сфера (простір) культури, охопити яку під силу лише сукупності спеціальних сфер знання. Дослідження музейної справи сьогодні тут ще не повністю сформувалося в окрему наукову галузь, проте можна констатувати, що разом із зовнішніми проблемами, пов'язаними з типологією, документацією, технічним оснащенням музеїв, існують і дослідження, що намагаються проникнути вглиб феномена музейної експозиції. Науковці осмислюють суть музею, ставлять перед собою завдання зрозуміти, що ж являє основу цього явища, чому з кожним роком зростає інтерес до нього, що змушує людину створювати експозицію і відвідувати її.

Зауважимо, що музеїв-заповідників на Рівненщині має бути більше, адже оригінальної культурної спадщини тут чимало, однак і не вирішених питань у музейній справі не бракує. Залишається їх осмислити і акумулювати організаційно-фінансову підтримку на їх вирішення. Тому можемо визначити основні тенденції розвитку музеїв Рівненщини, спираючись на наявний досвід. По-перше, музеї активно впроваджують інформаційні та комунікаційні технології. Деякі музеї мають вихід до соціальних мереж; чимало з них мають власні сайти. Поширення набувають електронні експозиції та віртуальні музеї, що і було б доречним зробити музеям Рівненщини. Має бути й створена реальна можливість багаторазового збільшення «відвідуваності» музеїв – одного з головних показників в оцінці діяльності музею.

Другим важливим напрямом удосконалення роботи музеїв Рівненщини є розвиток виставкової та експозиційної діяльності не лише безпосередньо у музеї, а й далеко за його межами. З кожним роком кількість виставок зростає, розширюється їхня «географія», покращується якість експонувань, що дозволяє значно збільшити відсоток фондів, що активно використовуються. Кількість виставок стає одним з основних показників в оцінці діяльності музеїв.

У музеях значного розвитку набула просвітницька та освітня функція. І хоча цією роботою музеї займалися завжди, але зараз вона набуває більш системного характеру: тематика лекторіїв узгоджується з навчальними програмами шкіл та інших навчальних закладів, як це є в КЗ «РОКМ», працюють творчі гуртки та майстерні, які навчають абетці творчості, що розвивають таланти; до роботи музею активно долучаються письменники, музиканти, художники. Накопичений досвід роботи дає право стверджувати про особливу виховну майстерність – музейну педагогіку.

Новим напрямом у роботі музеїв, що набув поширення в останні роки, є впровадження інтерактивних форм роботи, ігрових технологій. І вікове правило, що в музеї нічого не можна чіпати руками, йде в минуле. Це цікавий напрям, що, безумовно, приваблює нових відвідувачів, особливо активно на нього відгукуються діти. Але впровадження його має здійснюватися з необхідною делікатністю, високим рівнем поваги до музейного предмета, до музейних колекцій. Розважальна функція у музеях має потіснити основні функції, в ім'я яких виникли і розвиваються всі музеї України. Розвиток соціокультурних функцій музеїв сприяє посиленню їхнього впливу на розвиток території, вирішення соціальних і навіть економічних проблем.

Висновки. Отже, музеї Рівненщини являють собою помітну культурну сферу. Однак, разом із цим музейна справа краю ще не повністю сформувалась як окрема наука. Проте можна констатувати, що разом із зовнішніми проблемами, пов'язаними з типологією, документацією, технічним оснащенням цих структур, існують і дослідження, що намагаються проникнути вглиб феномена музейної експозиції.

Розглянувши особливості окремих періодів музейного будівництва на Рівненщині, слід виділити загальні тенденції та закономірності, помітні у його розвитку. У кожному періоді спостерігалось зростання кількості музеїв, хоча цей процес нерівномірний, на що були об'єктивні причини, які зупиняли, гальмували розвиток науки, промисловості, культури та, звичайно, музеїв. Музеї сьогодні є загальнодоступними науково-освітніми установами й користуються популярністю серед різних верств суспільства. Сьогодні відбувається саме такий етап розвитку музейної справи, коли публіка, глядач, відвідувач музею стають одним із найголовніших і ключових сегментів.

Історія музейної справи Рівненщини свідчить про її позитивний вплив на суспільство. Музейна діяльність сприяє розвитку науки, освіти, мистецтва, осмисленню цінності природи та історичної спадщини, формуванню загальнокультурного середовища. Будучи продуктом свого часу, музеї відображають економічні, соціальні та політичні умови тих суспільств, у яких вони створювалися. Тісний зв'язок музеїв із різними сторонами суспільного розвитку, а також їхній внесок у духовне життя ставлять вивчення історії музеїв в один ряд із ключовими проблемами історіографії та культури.

Висновки. Отже, враховуючи унікальне місце, яке посідає Рівненщина у культурній спадщині України, на її музеї покладається складне завдання залучення гостей та мешканців регіону до національної історії і її культурної спадщини. Потреба у розширенні музеїв краю та створенні великого історичного й археологічного центру давно назріла, а залучення нових сучасних методів роботи з відвідувачем може не лише підвищити популярність музеїв Рівненщини як туристичного краю, але й

допоможе підвищити зацікавленість освітніми установами міста, стимулюватиме підрастаюче покоління шляхом активної участі в наукових дослідженнях та поширенні отриманих знань через створення стаціонарних експозицій і тимчасових виставок стати співучасником змін. Популяризація наукових знань – місія будь-якого музею, проте для якісного виконання своїх функцій музей повинен бути залученим у певну програму, починаючи від виконавчого персоналу, закінчуючи фінансуванням, стабільністю та неупередженістю у наукових дослідженнях.

Список використаної літератури

1. Булига О. Музейна справа в Рівному. Погляд у минуле. Сучасні проблеми та перспективи. *Наук. зап. Рівнен. обл. краєзнавчого музею*. Вип. IV. Рівне, 2006. С. 9-22.
2. Бухало Г. Рівненський обласний краєзнавчий музей. 1963-2006 рр. *Наук. зап. Рівнен. обл. краєзнавчого музею*. Вип. IV. Рівне, 2006. С. 16-23.
3. Грабинська Л., Хмелярська Л. Розвиток музейної справи в закладах освіти Волинської області. *Минуле і сучасне Волині та Полісся. Матеріали до відзначення 20-річчя від часу створення*. Спец. вип. Луцьк, 2009. С. 234-237.
4. Данильчук Г. Рівненський музей у роки німецької окупації 1941-1944 рр. *Наук. зап. Рівнен. обл. краєзнавчого музею*. Вип. IV. Рівне, 2006. С. 24-29.
5. Луц В., Леонова Л. Рівненський обласний краєзнавчий музей в період Другої світової війни (1941-1944) (За документами Державного архіву Рівненської області). *Наук. зап. Рівнен. обл. краєзнавчого музею*. Вип. XVI. Рівне, 2018. С. 169-186.
6. Рутинський М. Й., Стецюк О. В. Музеезнавство Рівненщини: Навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 428 с.
7. Мушировський В. М. Сторінки історії музею. *Наук. зап. Рівнен. обл. краєзнавчого музею*. Вип. I. Рівне, 2016. С. 7-11.
8. Прищепя О. П. Періодичні видання початку ХХ ст. про діяльність музею Рівненського сільськогосподарського товариства. *Наук. зап. Рівнен. обл. краєзнавчого музею*. Вип. IV. Рівне, 2006. С. 11-15.
9. Про затвердження переліку музеїв, в яких зберігаються музейні колекції та музейні предмети, що є державною власністю і належать до державної частини Музейного фонду України. Постанова Кабінету Міністрів України № 209 від 2.02.2000 р. *Волин. музейний вісник: Законодавчі та нормативні засади діяльності музейних закладів / упр-ня культури і туризму Волин. ОДА; Волин. краєзн. музей; каф. документознавства і музей. справи ВНУ ім. Лесі Українки; упоряд. А. Силюк. Луцьк, 2010. Вип. 1. С. 129–138.*
10. Шлапак Л. Рівненський обласний краєзнавчий музей. Сторінки історії (1944-1975 рр.). *Наук. зап. Рівнен. обл. краєзнавчого музею*. Вип. XVI. Рівне, 2018. С. 187-190.

References

1. Bulyha O. Muzeynna sprava v Rivnomu. Pohlyad u mynule. Suchasni problemy ta perspektyvy. *Nauk. zap. Rivnen. obl. krayeznavchoho muzeyu*. Vyp. IV, Rivne, 2006. S. 9-22.
2. Bukhalo H. Rivnens'kyu oblasnyy krayeznavchyy muzey. 1963-2006 rr. *Nauk. zap. Rivnen. obl. krayeznavchoho muzeyu*. Vyp. IV. Rivne, 2006. S. 16-23.
3. Hrabyns'ka L., Khmelyars'ka L. Rozvytok muzeynoyi spravy v zakladakh osvity Volyns'koyi oblasti. *Mynule i suchasne Volyni ta Polissya. Volyn. obl. orhanizatsiya Nats. spilky krayeznavstiv Ukrainy. Materialy do vidznachennya 20-richchya vid chasu stvorennya*. Spets. vyp. Luts'k, 2009. S. 234-237.
4. Danyl'chuk H. Rivnens'kyu muzey u roky nimets'koyi okupatsiyi 1941-1944 rr. *Nauk. zap. Rivnen. obl. krayeznavchoho muzeyu*. Vyp. IV. Rivne, 2006. S. 24-29.
5. Luts V., Leonova L. Rivnens'kyu oblasnyy krayeznavchyy muzey v period Druhoyi svitovoyi viyny (1941-1944) (Za dokumentamy Derzhavnoho arkhivu Rivnens'koyi oblasti). *Nauk. zap. Rivnen. obl. krayeznavchoho muzeyu*. Vyp. XVI. Rivne, 2018. S. 169-186.
6. Rutyns'kyu M. Y., Stetsyuk O. V. Muzeeynavstvo Rivnenshchyny: Navch. posib. Kyiv : Znannya, 2008. 428 s.
7. Mushyrov's'kyu V.M. Storinky istoriyi muzeyu. *Nauk. zap. Rivnen. obl. krayeznavchoho muzeyu*. Vyp. I. Rivne, 2016. S. 7-11.
8. Pryshchepa O. Periodychni vydannya pochatku KHKH st. pro diyal'nist' muzeyu Rivnens'koho sil'skohospodars'koho tovarystva. *Nauk. zap. Rivnen. obl. krayeznavchoho muzeyu*. Vyp. IV. Rivne, 2006. S.11-15.
9. Pro zatverdzhennya pereliku muzeyiv, v yakykh zberihayut'sya muzeyni kolektsiyi ta muzeyni predmety, shcho ye derzhavnoyu vlasnistyu i nalezhat' do derzhavnoyi chastyny Muzeynoho fondu Ukrainy. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 209 vid 2.02.2000 r. *Volyn. muzeynyy visnyk: Zakonodavchi ta normatyvni zasady diyal'nosti muzeynykh zakladiv / upr-nya kul'tury i turyzmu Volyn. ODA; Volyn. krayezn. muzey; kaf. dokumentoznavstva i muzey. spravy VNU im. Lesi Ukrainky; uporyad. A. Sylyuk. Luts'k, 2010. Vyp. 1. S. 129–138.*
10. Shlapak L. Rivnens'kyu oblasnyy krayeznavchyy muzey. Storinky istoriyi (1944-1975 rr.). *Nauk. zap. Rivnen. obl. krayeznavchoho muzeyu*. Vyp. XVI. Rivne, 2018. S. 187-190.

MUSEUM AFFAIRS IN RIVNE REGION: SOME PAGES OF HISTORY

Нльнянчук Інна – graduate of I (bachelor's) level of 027
«Museum Studies. Monument Studies» specialty, Rivne State Humanitarian University, Rivne

An overview of publications in which the process of formation and development of the museum business is studied is given. The essence of museum work in Rivne region as an object of scientific research is described. The directions of development of museum business and museum studies in Rivne region are described. It was found that the museums of Rivne region include a large cultural sphere. However, at the same time, the museum business of the region has not yet been fully formed as a separate science. The role of Baron Theodor von Steingel in founding a museum business in the Rivne region is covered separately.

Key words: museum studies, museum business, historical and cultural heritage, museums of Rivne region, Rivne historical museum studies.

UDK 477.3.25

MUSEUM AFFAIRS IN RIVNE REGION: SOME PAGES OF HISTORY

Нльнянчук Інна – graduate of I (bachelor's) level of 027
«Museum Studies. Monument Studies» specialty, Rivne State Humanitarian University, Rivne

The urgency of the problem is to find out the origins and further development of the museum affairs in the Rivne region on the basis of the relevant information base of scientific research. The reasons for the foundation of the first museum in Rivne region, its cultural connections and problems are revealed and the first achievements of its employees are analyzed.

The scientific novelty of the research is the identification of the specifics of the first steps in the formation of the museum affairs in Rivne region, their founders and leaders, as well as the study of the cultural potential of the first museum collections. Among other things is the study of further stages of the museum affairs in Rivne city and the potential of the museum collection. It is proved that the museum affairs in Rivne region have not acquired stable scientific features yet despite the achievements today.

The methodology of scientific research is based on the methods of convention analysis, historical, source studies, cultural studies, etc., on the basis of which the historical reconstruction of the museum sphere and business in Rivne region became possible.

The practical significance of scientific research lies in the possibility of using the collected material in further research practice, as well as the system of professional development of cultural and educational workers, pedagogical institutions of different levels of accreditation and further scientific research.

Key words: museum studies, museum affairs, historical and cultural heritage, museums of Rivne region, Rivne historical museum studies.

Надійшла до редакції 19.04.2022 р.

УДК 477.75.2

**«ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ» У СТРУКТУРІ КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ
(НА ПРИКЛАДІ БЕРЕЗНІВЩИНИ)**

Удод Катерина – здобувачка вищої освіти I (бакалаврського) рівня спеціальності
028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне
<https://orcid.org/0000-0002-8139-0121>
katjaudod17@gmail.com

Аналізується роль «зеленого туризму» як соціокультурного феномену сучасності (на прикладі Березнівщини) в системі життєдіяльності місцевого населення, перетворенні його в самодостатню сферу культури та бізнесу. Наголошується на важливості цього феномену для забезпечення стійкого розвитку Березнівщини, що сприятиме зайнятості значної кількості місцевих жителів, покращить стан його територій, фінансовий стан, чим привабить більшу кількість туристів, відновить місцеві ремесла, зокрема, гончарство, ткацтво, різьбярство.

Ключові слова: «зелений туризм», соціокультурний феномен, Березнівщина, місцеві ремесла.

Постановка проблеми. Людей завжди приваблює краса природи, для мешканців сучасних мегаполісів це особливо актуально. Тому у всьому світі останнім часом стає все більш популярним такий вид відпочинку, як зелений туризм, перевагою якого є простота в організації та фінансова доступність для туристів.

Такий відпочинок та оздоровлення можуть надати агро-садиби в багатих на природні об'єкти регіони.

Таким регіоном є один із оригінальних районів Рівненщини – Березнівщина – край з унікальними

ЗМІСТ

ВИТКАЛОВ С.В., ВИТКАЛОВ В.Г. НАУКОВИЙ ПОШУК У ЧАС ВІЙНИ : ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ	3
Розділ I. ІСТОРИЧНА РЕТРОСПЕКТИВА КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО ПРОЦЕСУ	
НАЛИВАЙКО М. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО АВТЕНТИЧНОГО ТАНЦЮ6
ПАСЛАВСЬКИЙ М. КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКЕ ЖИТТЯ ХРИСТИНОПОЛЯ (ЧЕРВОНОГРАДА)	
КІНЦЯ XVIII- XIX СТОЛІТЬ: СПРОБА ІСТОРИЧНОЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ	12
КОСТЮКОВИЧ І. РІВНЕНЩИНА В СТРУКТУРІ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ17
РОМАНЕНКО К. СТАН КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ	
У ВИМІРАХ НОВИХ ПАРАДИГМ	23
ГЛИНЯНЧУК І. МУЗЕЙНА СПРАВА НА РІВНЕНЩИНІ : ДЕЯКІ СТОРІНКИ ІСТОРІЇ28
УДОД К. «ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ» У СТРУКТУРІ КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ	
(НА ПРИКЛАДІ БЕРЕЗНІВЩИНИ)	34
ПРИЛУЦЬКА О. «ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ» ЯК ФОРМА КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ В	
РЕГІОНІ: НА ПРИКЛАДІ МАЛОЛЮБАШАНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ	39
Розділ II. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТ КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
ЛУПІЙ Я. СУЧАСНІ ВІРТУАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ В КУЛЬТУРІ І ПРОБЛЕМИ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ	
ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ	47
ПІДЦЕРКОВНА Т. МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РЕГІОНІ	
В УМОВАХ СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	52
ПАНЧУК Н. ПОНЯТТЯ «БАЛЕТНА ДРАМАТУРГІЯ» : ГЕНЕЗА ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ56
ФІЛЯРОВСЬКА А. МУЗИЧНІ ФЕСТИВАЛІ РІВНЕНЩИНИ ЯК ЧИННИК ЗМІНИ СТАВЛЕННЯ	
ДО СФЕРИ ВІЛЬНОГО ЧАСУ	62
ЛАКІДА А. КУЛЬТУРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РЕГІОНУ ЯК ЧИННИК ПОШУКУ НОВИХ ФОРМ	
ЙОГО ПРЕЗЕНТАЦІЇ	70
ЛОЙКО А. СПІВПРАЦЯ КЛУБНИХ УСТАНОВ ТА ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ ІЗ СІМ'ЄЮ	
(З ДОСВІДУ ВИШНІВСЬКОЇ ОТГ КОВЕЛЬСЬКОГО РАЙОНУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	76
МАРЧУК Л. ВІТЧИЗНЯНЕ ДОЗВІЛЛЯ В ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОМУ ВИМІРІ81
СТЕПАНЮК І. РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ НАРОДНОГО ТАНЦЮ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ85
СЕМЕНЮК Т., ГЛУЩУК О. ТЕАТРАЛІЗАЦІЯ ЯК КОМПОНЕНТ В ОРГАНІЗАЦІЇ ІВЕНТІВ89
Розділ III. ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ	
КОБРИН Н. МОТИВАЦІЙНІ Й ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ	
ДІЯЛЬНОСТІ НА «СЛУХАННІ МУЗИКИ» В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	95
СТЕПАНОВА Т. УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ТАНЕЦЬ ЯК ЗАСІБ	
НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ	101
ЧИЖ К. СУЧАСНІ ДІТІ : СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ РІЗНИХ ФОРМ РОБОТИ З НИМИ107
ЛЕСКОВЕЦЬ К. ОРГАНІЗАЦІЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ДОЗВІЛЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ	
ПОТРЕБАМИ ЯК ШЛЯХ ЇХ СОЦІАЛІЗАЦІЇ	114
Розділ IV. РЕЦЕНЗІЇ, ОГЛЯДИ, ПОВІДОМЛЕННЯ	
КЕПІН Д. ПЕРЕСОПНИЦЯ МУЗЕЙНА121

CONTENTS

<i>VYTKALOV S., VYTKALOV V.</i> SCIENTIFIC SEARCH IN WAR: INSTEAD OF FOREWORD	3
Part I. HISTORICAL RETROSPECTIVE OF THE CULTURAL AND ARTISTIC	
PROCESS	
<i>NALYVAIKO M.</i> HISTORICAL ASPECTS OF THE UKRAINIAN AUTHENTIC DANCE DEVELOPMENT	6
<i>PASLAVSKY M.</i> CULTURAL AND ARTISTIC LIFE OF CHRISTINOPOL (CHERVONOGRAD) OF THE END OF THE EIGHTEENTH-XIX CENTURIES: AN ATTEMPT OF HISTORICAL RECONSTRUCTION	12
<i>KOSTIUKOVYCH I.</i> RIVNE REGION IN THE STRUCTURE OF SOCIO-CULTURAL ACTIVITY	17
<i>ROMANENKO K.</i> THE STATE OF CULTURAL LIFE OF THE DNIPROPETROVSK REGION IN THE DIMENSIONS OF NEW PARADIGMS	23
<i>HLYNIANCHUK I.</i> MUSEUM AFFAIRS IN RIVNE REGION: SOME PAGES OF HISTORY	28
<i>UDOD K.</i> MODERN CHILDREN : SPECIFICS OF ORGANIZATION OF DIFFERENT FORMS OF WORK WITH THEM	34
<i>PRYLUTSKA O.</i> «GREEN TOURISM» AS A FORM OF CULTURAL ACTIVITY OF THE POPULATION IN THE REGION: ON THE EXAMPLE OF MALOLIUBASHAN VILLAGE COUNCIL	39
Part II. THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECT OF CULTURAL CREATIVITY	
<i>LUPIY Y.</i> MODERN VIRTUAL COMMUNICATIONS IN CULTURE AND PROBLEMS OF SELF-REALIZATION OF CREATIVE PERSONALITY	47
<i>PIDTSERKOVNA T.</i> MANAGEMENT OF SOCIO-CULTURAL ACTIVITY IN THE REGION UNDER CONDITIONS OF MODERN SOCIAL TRANSFORMATIONS	52
<i>PANCHUK N.</i> THE CONCEPT OF «BALLET DRAMA» : GENESIS AND WAYS OF DEVELOPMENT	56
<i>FILIAROVSKA A.</i> RIVNE REGION MUSIC FESTIVALS AS A FACTOR OF ATTITUDE CHANGE TO THE FIELD OF LEISURE TIME	62
<i>LAKIDA A.</i> CULTURAL POTENTIAL OF THE REGION AS A FACTOR OF SEARCHING NEW FORMS OF ITS PRESENTATION	70
<i>LOIKO A.</i> COOPERATION OF CLUB INSTITUTIONS AND EDUCATIONAL INSTITUTIONS WITH THE FAMILY (FROM THE EXPERIENCE OF VYSHNIVSKA OTG KOVELSKY DISTRICT OF VOLYN REGION)	76
<i>MARCHUK L.</i> DOMESTIC LEISURE IN THE HISTORICAL AND CULTURAL	81
<i>STEPANIUK I.</i> REGIONAL FEATURES OF FOLK DANCE ON THE TERRITORY OF UKRAINE	85
<i>SEMENYUK T., GLUSHCHUK O.</i> THE ATREFICATION AS AN IMPORTANT COMPONENT IN THE ORGANIZATION OF EVENTS	89
Part III. PEDAGOGICAL PROBLEMS OF MODERN HIGH SCHOOL	
<i>KOBYRN N.</i> MOTIVATIONAL AND TECHNOLOGICAL ASPECTS OF EDUCATIONAL AND COGNITIVE ACTIVITIES AT «LISTENING TO MUSIC» IN THE CONTEXT OF MODERN SOCIETY	95
<i>STEPANOVA T.</i> UKRAINIAN FOLK DANCE AS A MEANS OF NATIONAL-PATRIOTIC EDUCATION	101
<i>CHYZH K.</i> MODERN CHILDREN: SPECIFICS OF ORGANIZATION OF DIFFERENT FORMS OF WORK WITH THEM	107

LESKOVETS K. ORGANIZATION OF DOMESTIC LEISURE FOR CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS AS A WAY OF THEIR SOCIALIZATION	114
--	------------

Part IV. SUMMARIES, REVIEWS, REPORTS

KEPIN D. PERESOPNYTSYA MUSEUM	121
--	------------

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

АЛЬМАНАХ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА «АФІНА» КАФЕДРИ ІВЕНТ-ІНДУСТРІЙ,
КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА МУЗЕЄЗНАВСТВА РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

ВИПУСК 21

Наукове редагування і коректура – *проф. Виткалов В.Г.*
Упорядкування, верстка та макет – *Виткалов С.В., Федорук Л.М.*
Відповідальний за випуск – *Виткалов В.Г.*

Підписано до друку 10.06.2022. Замовлення № 38/4.
Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк.14.37. Наклад 100 прим.

Адреса редакції: м. Рівне, вул. С. Бандери, 12
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства. Тел. 0 (362) 63-42-62

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри івент-індустрій,
культурології та музеєзнавства РДГУ. Вип. 21 / За ред. проф. В. Г. Виткалова. Рівне : РДГУ, 2021. 126 с.

*Свідотство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р.
Зареєстрованого Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.*

ISBN 978-966-8424-77-9

**ББК 71.0
УДК 08:168.522**

Видавничі роботи: ФОП Брегін А.Р
свідотство про державну реєстрацію ААБ № 750918 від 20.11.2012 р.
33009, м. Рівне, вул. Біла, 53, Г 2.
Адреса редакції: 33000, Україна, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12,
Рівненський державний гуманітарний університет,
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства